

แนวทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย

อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

Guideline's for Tourism Public Relation of Thai farmer's way of life museum in Nakhonchaisri District, Nakhon Pathom

ธนวรรษ ดอกจันทร์* วิจารณ์ธรณ์ จำปาทอง สุदारัตน์ บุญมาดี และสุรัสวดี วัลล้อม

สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

*Thanawat.khing@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ได้นำเสนอผลจากการศึกษาเรื่องแนวทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทของพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย-นครชัยศรี 2) ศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย-นครชัยศรี และ 3) สร้างแนวทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย-นครชัยศรี โดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มภาครัฐ กลุ่มภาคเอกชน กลุ่มชุมชนและกลุ่มนักท่องเที่ยว รวมทั้ง 25 คน ซึ่งใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลทฤษฎีและข้อมูลปฐมภูมิ จากนั้นจึงนำมาสรุป และอภิปรายผล ซึ่งจากการศึกษาพบว่า 1) บริบทพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย พบว่า พิพิธภัณฑ์เป็นการจัดตั้งขึ้นเพื่อต้องการถ่ายทอดและอนุรักษ์ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำนาในอดีตไว้ให้บุคคลรุ่นหลังได้รู้จักและอนุรักษ์ไว้ 2) รูปแบบการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย พบว่า พิพิธภัณฑ์มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ในด้านของสื่อบุคคลและสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการส่งเสริมเพื่อให้พิพิธภัณฑ์ได้เป็นที่รู้จัก และ 3) การสร้างแนวทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย พบว่า พิพิธภัณฑ์มีความพร้อมในด้านของทรัพยากรทางท่องเที่ยว แต่ขาดในด้านของการประชาสัมพันธ์ที่ช่วยส่งเสริมให้เป็นที่รู้จัก คณะผู้วิจัยจึงสร้างแนวทางขึ้นมาเพื่อให้พิพิธภัณฑ์ได้มีแนวทางในการพัฒนาสื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของพิพิธภัณฑ์

จากการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า การท่องเที่ยวภายในพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวที่ดี มีความเหมาะสมแก่การศึกษาเรียนรู้ และภายในพิพิธภัณฑ์มีทรัพยากรที่มีความโดดเด่นเป็นอย่างมากแต่ไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ที่ดีและต่อเนื่อง จึงควรมีแนวทางการประชาสัมพันธ์เพื่อนำไปพัฒนาพิพิธภัณฑ์ให้เกิดประโยชน์และเป็นรู้จักของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังพิพิธภัณฑ์ และสามารถทำให้พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยกลายเป็นแหล่งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นอีกหนึ่งแห่งที่มีชื่อเสียงในจังหวัดนครปฐมในอนาคต

คำสำคัญ: การประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยว พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย

Abstract

This article presents about results of Guideline's for Tourism Public Relation of Thai farmer's way of life museum in Nakhonchaisri District, Nakhon Pathom. The research aimed to study 1) Study the context of the Thai farmer's way of life museum in Nakhonchaisri District. 2) Study the form of Thai farmer's way of life museum public relation. and 3) In creating the guidelines of tourism public relation of Thai farmer's way of life museum in Nakhonchaisri District. The samples in this qualitative research were 25 people choose by Purposive Sampling and In-depth interview which were from the stakeholders in 4 groups of respondents: public groups, private groups, community groups and tourist groups. The data was analyzed by comparison between primary data and secondary Data, after that the data was summarized and discussed. The findings were shown as follow 1) The context of the Thai farmer's way of life museum was to pass and to reserve the local intellect of rice planting for the next generation. 2) The form of museum public relation was publish in personal and journal media to effectively promote the museum. 3) In creating the guidelines of tourism public relation of Thai farmer's way of life museum, the finding showed that the museum was available in touristic resource but lack of effective public relation which could enhance its popularity. Thus, the researchers constructed the guideline for the museum to improve its media for the best advantage.

In conclusion, Thai farmer's way of life museum had the great capacity to support tourism and was valuable to learn. Inside the museum was full of prominent resource but lack of lucrative and continuous public relation. It was obvious to have the effective guideline to improve the museum to be a so-called touristic place and also a well-known museum for the local.

Keywords: public relation, tourism, Thai farmer's way of life museum

1. บทนำ

ในปัจจุบันประเทศไทยนั้นเป็นแหล่งที่มีอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ถือเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นอันดับต้นๆ ก่อให้เกิดผลประโยชน์หลายด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมที่มีความอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก ฉันทิช วรรณถนอม (2552) ได้กล่าวถึงบทบาทของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่นในช่วงหลายปีที่ผ่านมา คือ ด้านเศรษฐกิจที่มีการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้และแลกเปลี่ยนในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย และวาริชต์ มัชฌมบุรุษ (2550) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม รูปแบบการท่องเที่ยววิถีชีวิตชุมชน การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม การท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม มีการท่องเที่ยวเข้ามาเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์และแหล่งโบราณคดีในประเทศ ซึ่งปัจจุบันเริ่มหันมาใช้วัฒนธรรมที่มีอยู่ภายในจังหวัดนั้นๆ มาสร้างขึ้นเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในพื้นที่ หรือนำวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชนออกมาเผยแพร่ต่อนักท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วม ได้สัมผัสประสบการณ์แปลกใหม่ รวมถึงจังหวัดนครปฐม ที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมหลากหลาย และเนื่องจากจังหวัดนครปฐมเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่าร้อยปี ส่งผลให้มีร่องรอยทางประวัติศาสตร์หลงเหลืออยู่อย่างมากมายในปัจจุบัน รวมถึงพิพิธภัณฑ์ที่หลากหลายรูปแบบ แตกต่างกัน

ออกไป จึงจะเห็นได้ว่าพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นหรือพิพิธภัณฑ์สถานท้องถิ่น ซึ่งมุ่งเน้นในการจัดแสดงเรื่องราวของท้องถิ่นหรือชุมชน ทั้งในแง่ของความเป็นมา ประวัติ วิถีชีวิต ประเพณี สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ นิเวศวิทยา ชาติพันธุ์วิทยา ตลอดจนเรื่องราวอื่นๆ ของท้องถิ่น ตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต นับว่าพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นนั้นเป็นแนวคิดที่ค่อนข้างใหม่สำหรับสังคมไทย ซึ่งพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อสังคมท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์รูปแบบนี้นั้นเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตประจำวันของคนในท้องถิ่น เพราะเป็นพิพิธภัณฑ์ที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้คนในชุมชน และเมื่อพัฒนาไปสู่การเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยว การที่จะจัดตั้งขึ้นมาได้ ชุมชนท้องถิ่นก็ต้องมีความพร้อมในเรื่องของปัจจัยทางทรัพยากรการท่องเที่ยว กลายเป็นประตูต้อนรับนักท่องเที่ยวในเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนของตนเองมากยิ่งขึ้น และยังเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร ที่จะสร้างความเข้าใจกันระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน (Kato Yuji, 2547 : 30)

พิพิธภัณฑ์ วิถีชีวิตชาวนาไทย บ้านลานแหลม เกิดจากปณิธานของ อ.เริงชัย แจ่มนิยม ที่ต้องการถ่ายทอดและอนุรักษ์ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำนาในอดีตเมื่อราว 30 - 40 ปีที่แล้ว ไว้ให้คนไทยในสมัยนี้ได้รับรู้ จึงเริ่มก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ได้วางโครงสร้างไว้ให้เป็น "เรือนไทยเครื่องผูก" โดยได้ถือนเรือนไทยได้จัดแสดงเครื่องมือเกษตรกรรม และเครื่องมือในการดำรงชีพแบบพื้นบ้านไว้จำนวนหนึ่ง และได้เปิดให้เข้าชมตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา มีการจัดแสดงและเนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ๆ แรกเป็นบริเวณของสำนักงาน "กลุ่มสตรีอาสาพัฒนาบ้านลานแหลม" ใช้เป็นที่บรรยายสรุปเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของบ้านลานแหลม และส่วนที่สองคือ พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยบ้านลานแหลม จัดวางผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสาน จากเส้นใยผักตบชวา อาคารพิพิธภัณฑ์ที่สร้างเป็น "เรือนไทยเครื่องผูกโบราณ" ใช้เป็นอาคารจัดแสดงและสาธิตวิถีชีวิตชาวนา เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ในสมัยก่อนได้เป็นอย่างดี (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครปฐม, 2553) จากการลงสำรวจพื้นที่ชุมชนได้ให้ข้อมูลถึงพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมว่า ได้เปิดมากกว่า 18 ปี แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งพบว่าสาเหตุเนื่องจากยังไม่ได้รับการส่งเสริมด้านการประชาสัมพันธ์ให้เป็นอีกหนึ่งแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครปฐมเท่าที่ควร แม้แต่ชาวนครปฐมเองก็ยังไม่ทราบถึงที่มาของพิพิธภัณฑ์ จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่าพิพิธภัณฑ์แห่งนี้มีการนำเสนอเรื่องราวของชาวนาไทยในอดีต และเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำนามาจัดแสดง และนำเอาออกมาเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชม มีการจัดแสดงและเนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ๆ แรกเป็นบริเวณของสำนักงาน "กลุ่มสตรีอาสาพัฒนาบ้านลานแหลม" ใช้เป็นที่บรรยายสรุปเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของบ้านลานแหลม และส่วนที่สองคือ พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยบ้านลานแหลม จัดวางผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสาน จากเส้นใยผักตบชวา อาคารพิพิธภัณฑ์ที่สร้างเป็น "เรือนไทยเครื่องผูกโบราณ" ใช้เป็นอาคารจัดแสดงและสาธิตวิถีชีวิตชาวนา เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ในสมัยก่อนได้เป็นอย่างดี (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดนครปฐม) ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ในรูปแบบนี้ยังมีจำนวนไม่มากนักซึ่งควรได้รับการสนับสนุนให้มีการเข้าเยี่ยมชมจากนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และได้สัมผัสวิถีชีวิตชาวนาไทยในอดีตที่หาได้ยากในปัจจุบัน และส่วนหนึ่งก็ยังคงเป็นการช่วยสร้างรายได้ให้สามารถกระจายไปสู่ชุมชนอีกด้วย ด้วยเหตุนี้คณะผู้วิจัยจึงศึกษาแนวทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย นครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จึงเข้ามาทำการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทของพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย-นครชัยศรี
2. เพื่อศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย-นครชัยศรี
3. เพื่อสร้างแนวทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย-นครชัยศรี

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

1. การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมน้อยที่สุดและสามารถเอื้อประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ สังคมและการรักษาสีงแวดล้อมให้คงอยู่ตลอดไป หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชน พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยวอย่างสมดุลและยั่งยืนในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

2. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการเดินทางของผู้คนหรือกลุ่มคนจากสถานที่ที่อยู่ปัจจุบันไปยังสถานที่อื่น เพื่อชมเอกลักษณ์ความงามวัฒนธรรมคือสิ่งที่มีคุณค่าและศึกษา เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต ความเชื่อขนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่นนั้นๆที่เกิดจากการสั่งสมและสืบทอดสิ่งที่ดีงามจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งของแต่ละชุมชนจึงสมควรแก่การอนุรักษ์ สืบทอดและรักษาวัฒนธรรมของแต่ละชุมชนนั้นๆให้มากที่สุดเพื่อให้เกิดคุณค่าทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนหรือสังคม

3. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว

การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว คือ การเผยแพร่ข่าวสารการท่องเที่ยวไปยังนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายหรือนักท่องเที่ยวที่สนใจการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับธุรกิจ ผลิตภัณฑ์และข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้กิจกรรมและสื่อต่างๆในการโปรโมทและโฆษณาให้เป็นที่ยอมรับและตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การประชาสัมพันธ์ในด้านต่างๆทำให้นักท่องเที่ยวได้เล็งเห็นถึงภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวนั้นเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ซึ่งการทำงานของสื่อในการประชาสัมพันธ์ต้องคำนึงถึงความถูกต้องของสื่อ กลุ่มเป้าหมายเพื่อที่จะให้ได้ผลประโยชน์มากที่สุดในการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ดังนั้นการประชาสัมพันธ์จึงเป็นปัจจัยสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว

4. พิพิธภัณฑสถาน

พิพิธภัณฑสถานหมายถึง สถานที่เก็บรวบรวม รักษา ค้นคว้าวิจัยและจัดแสดงสิ่งต่างๆที่มีความสำคัญด้านวัฒนธรรมเฉพาะถิ่น และด้านวิทยาศาสตร์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และบริการแก่ผู้สนใจ ซึ่งพิพิธภัณฑสถานเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความรู้และความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่นรวมถึงการให้การศึกษาอนุรักษณ์ เพื่อให้พิพิธภัณฑสถานเป็นศูนย์รวมของทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชนท้องถิ่นอันก่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของท้องถิ่นต่างๆตามพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การดำเนินการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานนอกเหนือจากการเก็บรวบรวมศิลปวัตถุต่างๆแล้ว ยังจำเป็นต้องแสดงให้เห็นถึงกลุ่มคน วิถีชีวิตความเป็นอยู่และมิติทางสังคมวัฒนธรรมที่มีการเคลื่อนไหวอย่างสืบเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น อันเป็นการสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันเพราะความเข้าใจดังกล่าวสามารถนำไปสู่การสร้างสำนึกของความเป็นท้องถิ่น

5. บริบทชุมชน

พิพิธภัณฑสถานวิถีชีวิตชาวนาไทยบ้านลานแหลมเกิดจากปณิธานของอาจารย์เริงชัย แจ่มนิยม ที่ต้องการถ่ายทอดและอนุรักษ์ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำนาในอดีตเมื่อราว 30 - 40 ปีที่แล้วไว้ให้คนไทยในสมัยนี้ได้รู้ อาจารย์เริงชัย เริ่มเตรียมการทั้งในเรื่องสถานที่และสิ่งก่อสร้างมาตั้งแต่ พ.ศ. 2532 โดยเริ่มต้นด้วยการปลูกต้นสะเดาเป็นรั้วล้อมรอบบ้าน รोजนต้นสะเดาโตเต็มที่ จนในปี พ.ศ. 2541 จึงตัดมาทำเป็นเสาเรือนพิพิธภัณฑสถานที่ได้วางโครงสร้างไว้ให้เป็น "เรือนไทยเครื่องผูก" โดยได้ทุนเรือนไทยได้จัดแสดงเครื่องมือเกษตรกรรม และเครื่องมือในการดำรงชีพแบบพื้นบ้านไว้จำนวนหนึ่ง และได้เปิดให้เข้าชมตั้งแต่วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา การจัดแสดงและเนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ๆ แรกเป็นบริเวณของสำนักงาน "กลุ่มสตรี

อาสาพัฒนาบ้านลานแหลม" ใช้เป็นที่บรรยายสรุปเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของบ้านลานแหลม และส่วนที่สองคือ พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยบ้านลานแหลมและจัดวางผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจักสานจากเส้นใยผักตบชวา อาคารพิพิธภัณฑ์ที่สร้างเป็น "เรือนไทยเครื่องผูกโบราณ" ใช้เป็นอาคารจัดแสดงและสาธิตวิถีชีวิตชาวนาไทย การจัดแสดงจำแนกออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนใต้ถุน และส่วนบนเรือน สำหรับในส่วนใต้ถุนนั้น ได้จัดแบ่งพื้นที่เป็น 2 ลักษณะคือ การจัดวางวัตถุสิ่งของเครื่องใช้พื้นบ้านประเภทต่างๆ ไว้เป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มเครื่องมือทำนา กลุ่มใช้สอยในครัวเรือน กลุ่มเครื่องมือดักจับสัตว์น้ำ และเครื่องมือช่างไม้ เป็นต้น อยู่ห่างจากอำเภอนครชัยศรี โดยประมาณ 11 กม. มีเนื้อที่ประมาณ 1 ไร่ เศษๆ มีอาณาเขตติดต่อกับ ทิศเหนือ จรดตำบลบางพระ อำเภอนครชัยศรี ทิศใต้ จรดตำบลศรีมหาโพธิ์ และตำบลสัมปทวน อำเภอนครชัยศรี ทิศตะวันออก จรดตำบลห้วยพลู และตำบลดอนแฝก อำเภอนครชัยศรี ทิศตะวันตก จรดตำบลบ้านหลวง อำเภอดอนตูม

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทรงศรนิติกาหลัง สุขกุลและคณะ (2558) การพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี

ชนกพล ชัยรัตนศักดิ์ (2556) ประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทย

ปัทมา สารสุข (2558) แนวทางการพัฒนาการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครนายก

ปราโมทย์ เหลลาลาภและคณะ (2555) การพัฒนาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการศึกษาเชิงสร้างสรรค์: พิพิธภัณฑ์วัดพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร จังหวัดนครปฐม

เอกชัย แสงไสดา (2558) การพัฒนากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องแนวทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนในการศึกษาวิจัยดังนี้

1. ทำการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิพื้นฐานเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย ตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เช่น หนังสือการประชาสัมพันธ์ วิจัยการประชาสัมพันธ์ สื่ออินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2. ออกแบบนิยามปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นกระบวนการในการศึกษา

3. นำแนวคิดที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสังเกตการณ์ ซึ่งแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการสัมภาษณ์ในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการโดยใช้ประเด็น หรือแนวคำถามกว้างๆ เพื่อกระตุ้นให้การสนทนาเล่าเรื่องราวอย่างมีเป้าหมาย ผู้สัมภาษณ์มักมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ในลักษณะเป็นคู่สนทนาใช้ทักษะการสื่อสารสร้างการสนทนาอย่างมีเป้าหมาย โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วนำข้อมูลที่ได้อธิบายหรือเปรียบเทียบระหว่างข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งจะสัมภาษณ์ เจ้าอาวาสและพระลูกวัด เจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการร้านค้าภายในวัด ชาวบ้านในพื้นที่และนักท่องเที่ยว โดยจะสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามประเด็นดังนี้ บริบทพื้นที่ ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ ทรัพยากรการท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่ ศักยภาพของการท่องเที่ยว การเข้าถึง ที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวก จุดสนใจทางการท่องเที่ยว กิจกรรมในพื้นที่ การประชาสัมพันธ์ สื่อบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะ สำหรับจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักนั้น มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจำนวนผู้ให้ข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ให้ข้อมูลหลัก และช่วงการลดลงของความคลาดเคลื่อนและขนาดความคลาดเคลื่อนที่ลดลง

จำนวนผู้ให้ข้อมูล	ช่วงการลดของความคลาดเคลื่อน	ขนาดความคลาดเคลื่อนที่ลดลง
1-5	1.20-0.70	0.50
5-9	0.70-0.58	0.12
9-13	0.58-0.54	0.04
13-17	0.54-0.50	0.04
17-21	0.50-0.48	0.02
21-25	0.48-0.46	0.02
25-29	0.46-0.44	0.02

ที่มา: อมรรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์, 2546: 55-56.

4. การทดสอบเครื่องมือ โดยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงเขียนนิยามปฏิบัติการ จากการศึกษาขั้นตอนที่ 1 นำแนวคิดที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหา จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมทั้งปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ แล้วจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูล ซึ่งมี 6 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 เขียนนิยามปฏิบัติการ จากการศึกษาขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 นำแนวคิดที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสัมภาษณ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูล

5. ลงพื้นที่เพื่อศึกษาและสำรวจสถานที่จริงของพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย ตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมเพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยขอบเขตด้านประชากรได้มีการแบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มภาครัฐ ประกอบด้วย นายกองค้การบริหารส่วนตำบล 1 คน เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย 1 คน รวมจำนวน 2 คน 2. กลุ่มภาคเอกชน ประกอบด้วย ผู้ประกอบการร้านอาหารในชุมชน 2 คน ร้านอาหาร 2 คน รวมจำนวน 4 คน 3. กลุ่มชุมชน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 2 คน กลุ่มสตรีแม่บ้านอาสาพัฒนาบ้านลานแหลม จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือคุณครูโรงเรียนวัดละมุด จำนวน 1 คน เจ้าอาวาส 1 รูป พระลูกวัด 2 รูป เจ้าหน้าที่วัด 1 คน ประชากรในหมู่บ้านชุมชนบ้านลานแหลม 6 คน และ 4. กลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 25 คน โดยจะเป็นการถามไล่ทีละประเด็นเพื่อให้ได้ข้อคำตอบที่ตรงประเด็นตามข้อคำถาม ซึ่งมีประเด็นคำถามดังนี้ 1. บริบทพื้นที่ 2. ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ 3. ทรัพยากรการท่องเที่ยว 4. รูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่ 5. ศักยภาพของการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 5.1 การเข้าถึง 5.2 ที่พัก 5.3 สิ่งอำนวยความสะดวก 5.4 จุดสนใจทางการท่องเที่ยว 5.5 กิจกรรมในพื้นที่ 6. การประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย 6.1 สื่อบุคคล 6.2 สื่อสิ่งพิมพ์ 7. ปัญหาและอุปสรรค และ 8. ข้อเสนอแนะ

6. นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ สรุปและอภิปรายผล ซึ่งในส่วนของกรณีวิเคราะห์ข้อมูล ได้การนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาวิเคราะห์ข้อมูลและมาบรรยายเป็นบทความตามประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์นำมาตีความ ด้วยหลักการและเหตุผล สร้างข้อสรุปเพื่อตอบคำถามในประเด็นคำถาม

5. ผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดคณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 8 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 บริบทพื้นที่ พิพิธภัณฑวิถีสีวิตชาวนาไทยเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนบ้านลานแหลมและมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับคนในชุมชนในด้านของการจัดทำหัตถกรรมจักสานจากผักตบชวา ที่มีส่วนในการสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน พิพิธภัณฑเกิดจากปณิธานของอาจารย์ เรียงชัย แจ่มนิยม ที่ต้องการถ่ายทอดและอนุรักษ์ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำนาในอดีตเมื่อ 30 - 40 ปีก่อน เพื่อให้คนไทยในยุคสมัยนี้ได้มีโอกาสเรียนรู้ ได้เข้าใจถึงความเป็นมาของชาวนาไทยในอดีต ด้วยการจัดแสดงวัตถุสิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการทำนา เพื่อบรรยากาศที่สมจริงในการศึกษาเรียนรู้ และในส่วนของที่มาของชื่อพิพิธภัณฑวิถีสีวิตชาวนาไทยนั้นสันนิษฐานว่าเกิดจากสิ่งที่อาจารย์เรียงชัย ต้องการจะถ่ายทอดและเผยแพร่ นั่นคือ “วิถีสีวิตชาวนาไทย”

ประเด็นที่ 2 ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ ทรัพยากรทั่วไปที่มีอยู่ภายในพิพิธภัณฑวิถีสีวิตชาวนาไทย คือ ทรัพยากรทางธรรมชาติและทรัพยากรสิ่งของเป็นสิ่งที่อยู่แล้วและเกิดจากสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เช่น ต้นไม้ เครื่องปั้นดินเผา ของใช้ในครัวเรือน บ้านเรือนไทยเครื่องผูกที่มีลักษณะที่โดดเด่นเป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเยี่ยมชม และนอกจากนั้นยังมีเครื่องมือการทำนาโต๊ะ เก้าอี้ ทรัพยากรเหล่านี้มีความสำคัญในด้านของการเป็นแหล่งให้ความรู้ การศึกษา การท่องเที่ยว เศรษฐกิจ ในปัจจุบันสิ่งของเหล่านี้ยังคงมีอยู่และได้รับการอนุรักษ์เป็นอย่างดี เพื่อให้ทรัพยากรเหล่านี้ยังคงอยู่คู่กับเยาวชนรุ่นหลังต่อไป

ประเด็นที่ 3 ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวหลักของพิพิธภัณฑวิถีสีวิตชาวนาไทยได้แก่ บ้านเรือนเครื่องไทยผูก และส่วนใหญ่ก็จะเป็น สิ่งของที่จัดแสดงเรื่องราวต่างๆของชาวนาไทยในอดีต เช่น เครื่องมือการทำนา ของใช้ในครัวเรือน เครื่องมือดักจับสัตว์น้ำ และเครื่องมือช่างไม้ นอกจากนี้ก็ยังมีสินค้าหัตถกรรมจักสานจากผักตบชวาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทรัพยากรเหล่านี้เป็นสิ่งที่สำคัญต่อพิพิธภัณฑเป็นอย่างมากในด้านของการสร้างความสนใจ และเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อการเดินทางมาศึกษาเรียนรู้และเยี่ยมชมความสวยงาม ซึ่งในปัจจุบันทรัพยากรเหล่านี้ก็ได้รับการอนุรักษ์จากนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนเป็นอย่างดี

ประเด็นที่ 4 รูปแบบการท่องเที่ยวในพื้นที่ พิพิธภัณฑวิถีสีวิตชาวนาไทยจัดอยู่ในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงวิถีชีวิตชุมชน เพราะได้มีการจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่มีความสอดคล้องกับรูปแบบของการท่องเที่ยวดังกล่าว โดยกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่รองรับต่อการมาเยือนของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ฟังบรรยายเรื่องราวความเป็นมาของวิถีสีวิตในอดีต ชมสิ่งของที่จัดแสดง เครื่องมือ เครื่องใช้ของการทำนาในสมัยก่อน อีกทั้งยังมีกิจกรรมการทำหัตถกรรมจักสานจากผักตบชวาร่วมกับชาวบ้านอีกด้วย จึงทำให้พิพิธภัณฑวิถีสีวิตชาวนาไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่า มีความสำคัญทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และประเพณี

ประเด็นที่ 5 ศักยภาพของการท่องเที่ยว ปัจจุบันพิพิธภัณฑวิถีสีวิตชาวนาไทยมีศักยภาพของการท่องเที่ยวที่พร้อมต่อการต้อนรับนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเยือน มาศึกษาเรียนรู้ ทั้งในด้านของการเข้าถึงยังพิพิธภัณฑวิถีสีวิตชาวนาไทยที่มีความสะดวกสบายในด้านของการเดินทาง มีรถประจำทางผ่าน แม้ว่าพิพิธภัณฑจะไม่มียี่ที่พักรถภายใน แต่ก็มียี่ที่พักรถบริเวณใกล้เคียงที่มีความพร้อมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาค้างคืน ราคาเป็นกันเอง มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสมสำหรับที่พัก และภายในพิพิธภัณฑเองก็มีสิ่งอำนวยความสะดวกเช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ และถึงขยะไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีจุดสนใจทางการท่องเที่ยวและกิจกรรมภายในพื้นที่ อาทิเช่น การสาธิตการทำหัตถกรรมจักสานจากผักตบชวา สาธิตการสีข้าวเปลือกและฝัดข้าว เครื่องมือเครื่องใช้ของการทำนา ฟังบรรยายเรื่องราวความเป็นมาในอดีตของชาวนาไทย ที่เป็นจุดดึงดูดและจุดสนใจให้นักท่องเที่ยว

ประเด็นที่ 6 การประชาสัมพันธ์ ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยมีสื่อในด้านของสื่อบุคคลและสื่อสิ่งพิมพ์ที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์ให้แหล่งท่องเที่ยวได้เป็นที่รู้จัก โดยมีสื่อบุคคลเป็นปราชญ์ชาวบ้าน เป็นคนในชุมชนที่คอยให้ความรู้ และถ่ายทอดเรื่องราวของพิพิธภัณฑ์ให้กับนักท่องเที่ยว นักศึกษาและบุคคลทั่วไปได้ทราบ ได้เข้าใจถึงความเป็นมาและกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์ แต่ด้านของสื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบันของพิพิธภัณฑ์นั้นยังขาดความทันสมัย ความน่าสนใจ และรายละเอียดของพิพิธภัณฑ์ที่เป็นปัจจุบัน จึงทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมนั้นได้รับข่าวสารและข้อมูลจากสื่อบุคคลมากกว่าข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ แต่ในอนาคตพิพิธภัณฑ์อาจจะมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ หรือเฟสบุ๊ค เพราะเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่าย สะดวกต่อการค้นหาและติดต่อ

ประเด็นที่ 7 ปัญหาและอุปสรรค ปัญหาและอุปสรรคของพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยที่พบทั้งในอดีต ปัจจุบันและคาดว่าอนาคตจะพบเจออีกนั้นก็จะเป็นเรื่องของเงินทุน ที่ดิน ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ และการประชาสัมพันธ์ที่ดี เนื่องจากพิพิธภัณฑ์สร้างจากปณิธานของอาจารย์เรียงชัยที่เป็นผู้ที่คิดค้น ริเริ่มในการสร้าง และถ่ายทอดเรื่องราวเหล่านั้น ทำให้ไม่ได้รับงบประมาณจากภาครัฐในการเข้ามาช่วยดูแล ปรับปรุง หรือซ่อมแซมให้พิพิธภัณฑ์นั้นมีความสวยงามและมีผู้ดูแลอยู่ตลอด หรือมีเจ้าหน้าที่ประจำ

ประเด็นที่ 8 แนวทางการแก้ปัญหา พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยได้มีการแก้ไขปัญหาโดยการใช้งบประมาณส่วนตัว ในการปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ให้มีความสมบูรณ์ สามารถเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้ และขอความช่วยเหลือจากชาวบ้านให้ร่วมแรงร่วมใจกันอนุรักษ์และพัฒนาพิพิธภัณฑ์ให้มีความสมบูรณ์ในระดับหนึ่ง เพื่อเป็นการทำให้พิพิธภัณฑ์ยังคงอยู่กับชุมชนบ้านลานแหลม อีกทั้งผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์ก็ได้มีการขอความร่วมมือจากภาครัฐให้เข้ามาช่วยเหลือ ในด้านของเงินทุนและการซ่อมแซม เพื่อให้พิพิธภัณฑ์ได้มีชื่อเสียงและเป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่งที่มีความสำคัญของจังหวัดนครปฐม

6. สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 บริบทของพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย-นครชัยศรี

จากการวิเคราะห์บริบทพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยจึงพบว่า พิพิธภัณฑ์มีวิธีการถ่ายทอดและอนุรักษ์ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำนาในอดีตเมื่อ 30-40 ปีที่แล้วไว้ให้บุคคลรุ่นหลังได้รู้จัก โดยใช้ “เรือนไทยเครื่องผูก” เป็นสถานที่จัดแสดงเครื่องมือเกษตรกรรม และเครื่องมือการดำรงชีพแบบพื้นบ้านไว้บริเวณใต้ถุนบ้านและด้านบนมีการจัดแสดงของใช้ในครัวเรือน ที่แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในสมัยก่อน ไหน มีสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนกิจกรรมที่สามารถรองรับการท่องเที่ยวในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้

วัตถุประสงค์ที่ 2 รูปแบบการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย-นครชัยศรี

พิพิธภัณฑ์ ใช้การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของสื่อบุคคลในด้านของการถ่ายทอดเรื่องราวและให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว อีกทั้งเป็นการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักและสร้างดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวบอกเล่ากันต่อกัน ให้เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ โดยที่สื่อบุคคลของพิพิธภัณฑ์เป็นคนในชุมชน จึงทำให้เข้าใจและถ่ายทอดออกมาได้ดีกว่าบุคคลภายนอก แต่สื่อสิ่งพิมพ์ในลักษณะของแผ่นพับข้อมูลของพิพิธภัณฑ์ซึ่งมีการบอกเล่าเรื่องราวและประวัติความเป็นมา รวมถึงกิจกรรมให้กับนักท่องเที่ยวได้ทราบ ของทางพิพิธภัณฑ์นั้นยังมีความไม่ทันสมัย และไม่ดึงดูดดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจ

วัตถุประสงค์ที่ 3 การสร้างแนวทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย

พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยมีความพร้อมในด้านของแหล่งท่องเที่ยว หากแต่ขาดในด้านของการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักและเข้ามาท่องเที่ยวยังพื้นที่นี้ ทางคณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำแนวทางในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้กับพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยไว้ว่า สื่อบุคคลที่ดีของพิพิธภัณฑ์ ต้องเป็นชาวบ้านที่อยู่ในชุมชนหรืออยู่ในกลุ่มของพิพิธภัณฑ์ มีบุคลิกภาพที่ดี พูดจาไพเราะคงความเป็นท้องถิ่น แต่งกายด้วยชุดสุภาพเรียบร้อย เพราะ

การให้ชาวบ้านในชุมชนเป็นปราชญ์ชาวบ้านหรือวิทยากรนั้นจะช่วยในเรื่องของการเล่าเรื่องราวประวัติความเป็นมา ประเพณี
สิ่งของที่จัดแสดงวัฒนธรรมได้ดี และสามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจและเกิด
ความน่าเชื่อถือสูงกว่าบุคคลจากภายนอก ซึ่งในส่วนของสื่อสิ่งพิมพ์ทางคณะผู้วิจัยได้ออกแบบเสนอแนะไว้ดังนี้

7. อภิปรายผลการวิจัย

พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยมีความพร้อมในด้านของแหล่งท่องเที่ยว หากแต่ขาดในด้านของการประชาสัมพันธ์
อย่างจริงจัง ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักและเข้ามาท่องเที่ยวยังพื้นที่นี้ ทางคณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำแนวทางในการ
ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวให้กับพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยไว้ว่า สื่อบุคคลที่ดีของพิพิธภัณฑ์ ต้องเป็นชาวบ้านที่อยู่ใน
ชุมชนหรืออยู่ในกลุ่มของพิพิธภัณฑ์ มีบุคลิกภาพที่ดี พูดจาไพเราะคงความเป็นท้องถิ่น แต่งกายด้วยชุดสภาพเรียบร้อย เพราะ
การให้ชาวบ้านในชุมชนเป็นปราชญ์ชาวบ้านหรือวิทยากรนั้นจะช่วยในเรื่องของการเล่าเรื่องราวประวัติความเป็นมา ประเพณี
สิ่งของที่จัดแสดงวัฒนธรรมได้ดี และสามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์ให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจและเกิด
ความน่าเชื่อถือสูงกว่าบุคคลจากภายนอก อีกทั้งปราชญ์ชาวบ้านยังช่วยสร้างความสนิทสนม ความเป็นกันเองให้กับ
นักท่องเที่ยวได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับปรมะ สตะเวทิน (2526) ได้กล่าวถึงสื่อบุคคลไว้ว่า สื่อบุคคล คือ ตัวคนที่น่าสนใจ
สื่อสารกับผู้รับสารในลักษณะเผชิญหน้าทั้งในรูปของการสนทนาหรือในรูปของการประชุมกลุ่ม ซึ่งการใช้สื่อบุคคลในการ
สื่อสารก่อให้เกิดผลคือ สามารถนำข่าวที่ต้องการเผยแพร่ไปสู่ผู้รับสารได้โดยตรง และทำให้การเผยแพร่ข่าวสารเป็นไปใน
ลักษณะที่ความยืดหยุ่นปรับให้ผู้รับสารเป็นราย ๆ ได้ และทราบความรู้สึกของผู้รับสารได้ทันที นอกจากสื่อบุคคลแล้ว
พิพิธภัณฑ์ก็ต้องมีสื่อสิ่งพิมพ์ที่ช่วยในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เพราะสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลักในการเผยแพร่ข้อมูล
ข่าวสารให้กับประชาชนหรือนักท่องเที่ยวได้รู้จักกับสถานที่ท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีหลากหลายระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ
ระดับประเทศ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล จนกระทั่งระดับชุมชนหรือหมู่บ้าน สื่อสิ่งพิมพ์นั้นจะทำให้เกิดความ
น่าเชื่อถือมากกว่าสื่อบุคคลในด้านของเนื้อหาและหลักการที่อยู่ในสื่อ พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยบ้านลานแหลมจึงต้องมีสื่อ
สิ่งพิมพ์ของการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในรูปแบบดังต่อไปนี้

1. แผ่นพับ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา การจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์ ให้มีลักษณะที่ทันสมัย และเข้าใจ
2. ป้ายประกาศ ที่มีลักษณะมีความโดดเด่นและสะดุดตา จัดทำด้วยสีเส้นสวยงาม มีภาพและตัวอักษรชัดเจน อ่าน
ง่าย แม้อยู่ไกล
3. หนังสือของพิพิธภัณฑ์เล่มเล็ก ที่มีข้อมูลแบบสรุป เข้าใจง่าย สีสันสดใส และมีบันทึกด้านหลังสำหรับพกพา
เป็นหนังสือที่พร้อมสำหรับแจกให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้แหล่งท่องเที่ยวได้มีการบอกต่อ
4. เอกสารแจก ที่มีลักษณะมีเนื้อหาของพิพิธภัณฑ์อย่างชัดเจน สีสันสดใส ผู้อ่านเข้าใจง่าย

เพื่อให้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสิ่งที่น่าสนใจ เชิญชวนให้นักท่องเที่ยวสนใจและเดินทางเข้ามาเยี่ยมชม ซึ่งการประชาสัมพันธ์
เป็นการโฆษณา เพื่อบอกเล่าข่าวสารถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นของพิพิธภัณฑ์และยังเป็นการชักชวนให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม
อีกด้วย ซึ่งมีความสอดคล้องกับชม ภูมิภาค (2545) และนางลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2545) ได้กล่าวถึงการประชาสัมพันธ์ไว้ว่า
การประชาสัมพันธ์เป็นความพยายามของหน่วยงานและองค์กรที่ได้กระทำกิจกรรมต่างๆ โดยมีการวางแผนอย่างดีและมีการ
ปฏิบัติตามแผนนั้น เพื่อให้กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีและเกิดความพึงพอใจต่อหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้
หน่วยงานดำเนินงานได้ง่ายขึ้นและเป็นการสร้างประชาคมติที่จะเป็นผลดีต่อหน่วยงาน และสอดคล้องกับวิจิตร อวาทกุล
(2541) ได้กล่าวถึงสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ไว้ว่า เป็นสื่อเพื่อการสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน เป็นกระบวนการทำงานต่างๆให้
หน่วยงานได้รู้หรือเข้าใจและแจกจ่ายกันเฉพาะภายในหน่วยงานนั้นๆ ประกอบกับเป็นสื่อสัมพันธ์ภายนอกหน่วยงาน มีการ
จัดทำวารสารสิ่งพิมพ์ที่ใช้เพื่อสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกับบุคคลภายนอกหน่วยงาน จัดทำรูปเล่ม ประณีตในการทำ ใช้
ถ้อยคำ สำนวน ภาษา อย่างเป็นทางการ และระมัดระวังมากกว่าหนังสือสัมพันธ์ภายใน รวมไปถึงเป็นสื่อสัมพันธ์แบบผสม

เพื่อเป็นการจัดทำสิ่งพิมพ์สื่อสัมพันธ์ในลักษณะผสมใช้อ่านได้ทั้งคนภายในและภายนอกหน่วยงานเช่นเดียวกัน เช่น หนังสือพิมพ์ จุลสาร นิตยสาร โบปลิ้ว แผ่นพับ เป็นต้น

ดังนั้นพิพิธภัณฑวัตถุวิจิตรชีวิตชาวนาไทย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ควรมีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและจริงจัง นอกจากการประชาสัมพันธ์แบบส่วนบุคคลแล้ว ทางพิพิธภัณฑวัตถุควรให้มีการจัดทำสิ่งพิมพ์หรือสื่อประชาสัมพันธ์อื่นๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้พิพิธภัณฑวัตถุกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียง ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจและเข้ามาเยี่ยมชมเพิ่มมากขึ้น

8. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าปัญหาและอุปสรรคของพิพิธภัณฑวัตถุวิจิตรชีวิตชาวนาไทยที่พบจะเป็นเรื่องของเงินทุน ที่ดิน ผู้ดูแลพิพิธภัณฑวัตถุ และการประชาสัมพันธ์ที่ดี เนื่องจากพิพิธภัณฑวัตถุสร้างจากปณิธานของอาจารย์เรืองชัยที่เป็นผู้ที่ดีคิดค้น ริเริ่มในการสร้าง และถ่ายทอดเรื่องราว ดังนั้นภาครัฐ หน่วยงานรัฐท้องถิ่นควรให้การเข้ามาช่วยเหลือ ปรับปรุง หรือซ่อมแซมให้พิพิธภัณฑวัตถุที่มีความสวยงามและหรือมีผู้ดูแลอยู่ตลอด หรือมีเจ้าหน้าที่ประจำ และมีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อในประเด็นดังนี้

1. ควรศึกษาการวิจัยในด้านของการเชื่อมโยงพิพิธภัณฑวัตถุวิจิตรชีวิตชาวนาไทยกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดนครปฐม
2. ควรศึกษาในเรื่องของการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวโดยใช้สื่อมวลชนวิทยุหรือเว็บไซต์ เพื่อความทันสมัยในการเข้าถึงข้อมูลของพิพิธภัณฑวัตถุวิจิตรชีวิตชาวนาไทย เพราะในปัจจุบันสื่อมวลชนวิทยุหรือเว็บไซต์เป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่ได้รับผลตอบแทนจากนักท่องเที่ยวและมีผู้คนให้ความสนใจมากที่สุด
3. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องของแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวพิพิธภัณฑวัตถุวิจิตรชีวิตชาวนาไทย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ให้เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้ยังคงอยู่ตลอดไป

9. เอกสารอ้างอิง

- ฉันทิช วรรณถนอม. (2552). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: สามลดา
- ชนกพล ชัยรัตน์ศักดิ์. (2556). *ประสิทธิภาพของสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทย*. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชม ภูมิภาค. (2545). *การประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: ครูสภา
- ทรรศนติกาลหลัง สุขกล และคณะ. (2558). *การพัฒนาแบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า*, กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- นงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์. (2545). *กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: อัลฟ่า พับลิชชิง
- ปัทมา สารสุข. (2558). *แนวทางการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร จังหวัดนครนายก*, นครนายก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
- ปราโมทย์ เหลลาลาภะ และคณะ. (2555). *การพัฒนาพิพิธภัณฑวัตถุท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมการศึกษาเชิงสร้างสรรค์พิพิธภัณฑวัตถุพระปฐมเจดีย์ราชวรมหาวิหาร*, นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ปรมะ สตะเวทิน. (2526). *หลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองการพิมพ์
- วาริชต์ มัชฌิมบุรุษ. (2550). *รูปแบบการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อุษาคเนย์
- วิจิตร อวระกุล. (2541). *เทคนิคการประชาสัมพันธ์*, กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครปฐม. (2553). **เที่ยวบ้านลานแหลม ชมพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย**. ค้นเมื่อ 9 กันยายน 2559 จาก <http://travel.thaiza.com/เที่ยวบ้านลานแหลม-ชมพิพิธภัณฑ์-วิถีชีวิตชาวนาไทย/191540>
- อมรัตน์ ภิญโญอนันตพงษ์. (2546). **การพัฒนารูปแบบความร่วมมือทางวิชาการด้านการเรียนการสอนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เอกชัย แสงโสภา. (2558). **การพัฒนากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธในเขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์, เพชรบูรณ์**: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- Kato Yuji. (2547). **Gendai hakubussukanron, gendai to kadai**, Tokyo
- สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครปฐม. (2553). **แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว เที่ยวบ้านลานแหลม ชมพิพิธภัณฑ์ วิถีชีวิตชาวนาไทย**. ค้นเมื่อ 9 กันยายน 2559 จาก <http://travel.thaiza.com>